

Sindrom iritabilnog kolona (IBS)

Hronična opstipacija

Doc. dr Snežana Lukić

Klinika za gastroenterologiju i hepatologiju UKCS

Rome IV: Funkcionalni gastrointestinalni poremećaji- Mozak-crevo osovina

1.Sindrom iritabilnog kolona

IBS-C, IBS-D, IBS-M, IBS-U

2. Funkcionalna opstipacija

3.Funkcionalna dijareja

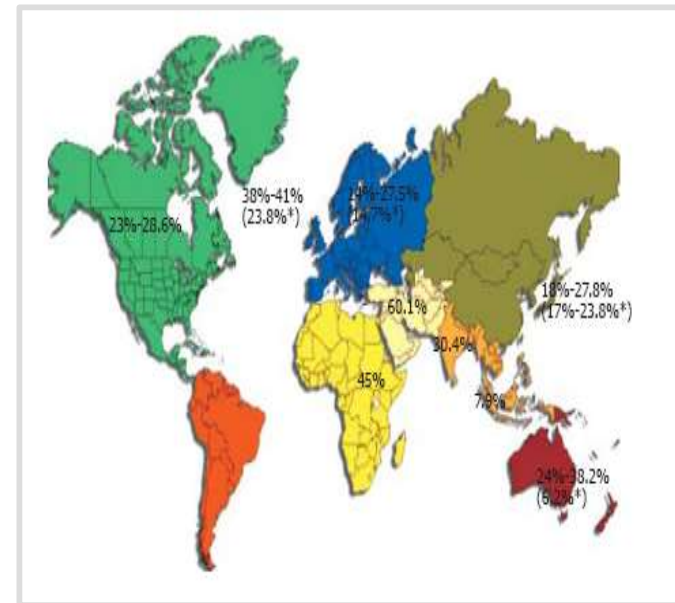
4.Funkcionalno nadimanje

5.Nespecifični funkcionalni poremećaji creva

6.Opstipcija izazavana opoidima

IBS

- 10-25% odraslih osoba.
- Veća incidenca-zapadni svet
- 2-3x više žena
- 50%-tegobe pre 35. godine
- 25-45% GI pregleda-IBS pacijenti

Chang JY, Talley NJ, 2011

Sindrom nervoznog debelog creva(IBS)

Rome IV kriterijumi

Bol u trbuhu koji se javlja prosečno i najmanje 1 dan nedeljno u poslednja 3 meseca i udružen je sa dve ili više sledećih kriterijuma:

1. Povezan je sa defekacijom
2. Udružen je sa promenom broja stolica
3. Udružen je sa promenom konzistencije stolice

Vremenski okvir:Unazad 6 meseci i više!

Sindrom iritabilnog creva kriterijumi)

(ROME IV

IBS (podgrupe):

IBS sa predominantnom konstipacijom (IBS-C)

IBS sa predominantnom dijarejom (IBS-D)

IBS sa miksni crevnim pražnjenjem (IBS-M)

IBS Neklasifikovani (IBS-U)

Uslovi za klasifikaciju pacijenata:

1. Dnevnik koji pacijent vodi najmanje 14 dana ("pravilo 25%")
(za kliničke studije)
2. Pacijent mora biti bez terapije za IBS

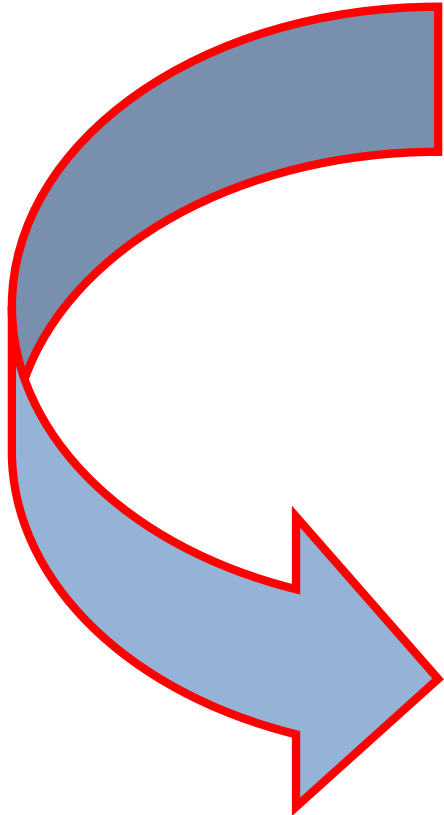
IBS i udruženi simptomi

- Nadimanje i pojačana eliminacija gasova
- Mučnine
- Gorušica
- Letargija
- Glavobolja
- Noćno mokrenje
- Dispareunija
- Nesanica

Da li postoje alarmni simptomi?

- Krv u stolici
- Anemija
- Izraženi gubitak u telesnoj masi
- Porodična anamneza kolorektalnog i/ili ovarijalnog Ca
- Palpabilna tumefakcija u trbuhu
- Pozitivan RT nalaz
- Pojava mekše/kašaste stolice duže od 6 nedelja kod starijih od 50 godina

Uputiti gastroenterologu!

Diferencijalna Dg- IBD, GSE, Ca kolona

- **KS, serumsko Fe, CRP**
- **Fekalni kalprotektin- sumnja na IBD**
- **Odredjivanje nivoa At na tkivnu transglutaminazu- sumnja GSE**
- **FOBT**

Lečenje IBS

- Pacijent želi objašnjenje iako je uzrok IBS nepoznat!
- Pristup zavisi od dominantnog simptoma!
- Često preklapanje medju podgrupama!
- Promena životnih navika
- Medikamentozno lečenje

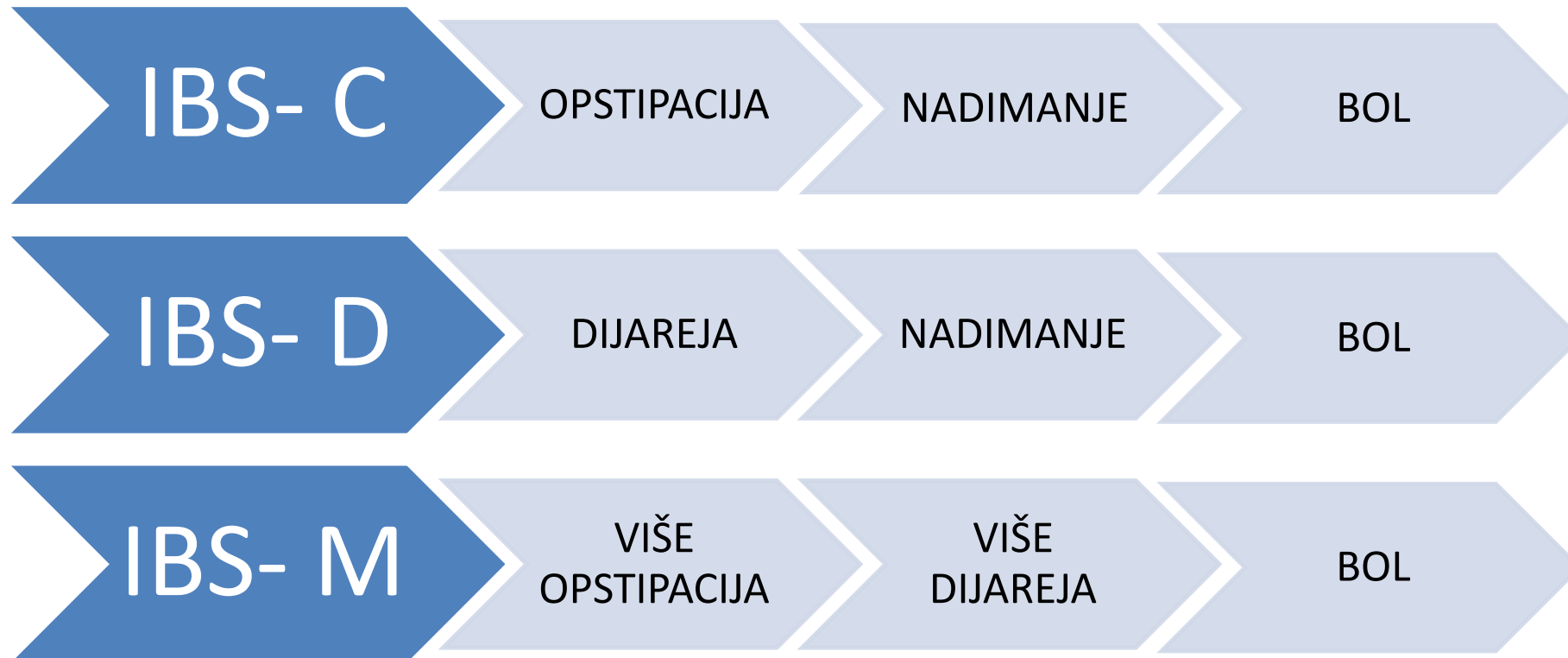
Savremena terapija IBS

- **Usmerena na dominantni simptom**
- **Pre upotrebe lekova higijensko- dijetetski režim**
- Fizička aktivnost
- Ishrana sa malo masti, bez alkohola, kofeina, začinjenog, ljutog, puno slatkiša
- Intolerancija glutena I laktoze
- FODMAP

Simptomi IBS- klasifikacija

Th usmerena na dominantni simptom

MOAYYEDI, MEARIN, AZPIROZ, ANDRESEN, BARBARA, CORSETTI, EMMANUEL, HUNGIN, LAYER, STANGHELLINI, WHORWELL, ZERBIB, TACK. IRRITABLE BOWEL SYNDROME DIAGNOSIS AND MANAGEMENT: A SIMPLIFIED ALGORITHM FOR CLINICAL PRACTICE. **United European Gastroenterology Journal 2017**

IBS i probiotici

Uticaj na:

- sastav crevne mikrobiote
- poremećaj motiliteta
- visceralnu hipersenzitivnost
- crevnu epitelnu barijeru
- imunološku funkciju
- disfunkciju mozak- crevo osovine

Antiinflamatorno, protektivno, sprečavanje dejstva patogenih bakterija

Crevna mikrobiota pacijenata sa IBS

- Smanjena količina Lactobacilus i Bifidobacteria
- Povećana količina anaerobnih bakterija
- Probiotik treba da sadrži(meta analize studija)
- Lactobacilus(plantarum, casei, acidophilum), Bifidobacteria(longum, brevis, infatum, Streptococcus thermophilus

IBS vs probiotics

TABLE 1. Recommendations for Probiotic Use: Update 2015

Clinical Condition	Effectiveness	Specific Strain of Organism and Strain References	References
Diarrhea			
Infectious childhood— treatment	A	LGG, <i>Saccharomyces boulardii</i> , <i>Lactobacillus reuteri</i> SD2112	27–30
Prevention of infection	B	<i>S. boulardii</i> , LGG	27,28,30
Prevention of AAD	A	<i>S. boulardii</i> , LGG, combination of <i>L. casei</i> DN114 G01, <i>L. bulgaricus</i> , snf <i>Streptococcus thermophilus</i>	31–33
Prevention of recurrent CDAD	B/C	<i>S. boulardii</i> , LGG, FMT	34–37
Prevention of CDAD	B/C	LGG, <i>S. boulardii</i>	34,37
IBD			
Pouchitis			
Preventing and maintaining remission	A	VSL#3	38–40
Induce remission	C	VSL#3	41
Ulcerative colitis			
Inducing remission	B	<i>Escherichia coli</i> Nissle, VSL#3	42–44
Maintenance	A	<i>E. coli</i> Nissle, VSL#3	43–45
Crohn's	C	<i>E. coli</i> Nissle, <i>S. boulardii</i> , LGG	46–48
IBS			
	B	<i>Bifidobacterium infantis</i> B5624, VSL#3	49–53*
	C	<i>B. animalis</i>	54
		<i>L. plantarum</i> 299V	55

IBS i *Lactobacillus plantarum* 299v

Deluje na vzrok, smanjuje nadimanje i stvaranje gasova

- 20×10^9 cfu
- Doziranje jednom dnevno
- Dužina trajanja najmanje 4, a optimalno 8 nedelja
- Može se koristiti kod trudnica i dojilja
- Može se koristiti sa drugim probiotskim preparatima

Lactobacillus plantarum 299v

100%

REDUKCIJA ABDOMINALNOG BOLA

Pozitivan efekat na smanjenje bola kod pacijenata sa sindromom iritabilnog kolona*

- 100% pacijenata u *Lactobacillus plantarum* 299v grupi je prijavilo smanjenje abdominalnog bola
- 55% pacijenata u placebo-grupi je prijavilo smanjenje abdominalnog bola

*A controlled, double-blind, randomized study on the efficacy of *Lactobacillus plantarum* 299V in patients with irritable bowel syndrome Krzysztof Niedzielina, Hubert Kordecki and Bozena Birkenfeldb European Journal of Gastroenterology & Hepatology 2001, 13:1143±11471

Lactobacillus plantarum 299v

66%

REDUKCIJA NADUTOSTI

- 66.4% pacijenata iz grupe *Lactobacillus plantarum 299v*, nakon četiri nedelje nadutost uspešno redukovana
- 88.2% ispitanika u *Lactobacillus plantarum 299v* grupi imalo je redukciju svih tegoba, u poređenju sa 11,8% u placebo-grupi

Lactobacillus plantarum 299v

95%

POBOLJŠANJE SVIH SIMPTOMA IBS

- **95%** pacijenata koji su koristili Flobian® osetili su poboljšanje svih simptoma IBS (bol, nadutost, dijareja, opstipacija)
- Frekvencija stolice se normalizovala kod **60%** pacijenata sa konstipacijom
- **Nikakvi neželjeni efekti nisu uočeni u Flobian® grupi**

Clinical trial: Lactobacillus plantarum 299v (DSM 9843) improves symptoms of irritable bowel syndrome

Niedzil K. et al. Eur J Gastroenter. Hepatology. 2001; 13: 1143-47.

Terapija IBS- D

DIJAREJA

LOPERAMID

ELUXADOLIN

HOLESTIRAMIN

ONDANSETRON

RIFAXIMIN

NADIMANJE

RIFAXIMIN

ELUXADOLIN

FODMAPS

PROBIOTICI

BOL

SPAZMOLITICI

ELUXADOLIN

TRICIKLICNI ANTIDEPRESIVI

HOLESTIRAMIN

PROBIOTICI

PSIHOLOŠKA TERAPIJA

Terapija IBS- C

OPSTIPACIJA

LAKSATIVI

LINACLOTID

LUBIPROSTON

PROKINETICI

NADIMANJE

FODMAPS

LINACLOTID

LUBIPROSTON

PROBIOTICI

BOL

SPAZMOLITICI

LINACLOTID

*INHIBITORI PREUZIMANJA
SEROTONINA*

PSIHOLOŠKA TERAPIJA

PROBIOTICI

Terapija IBS- M

**PREDOMINATNO
PROLIV**

PREKID LAKSATIVA

**PREDOMINATNO
ZATVOR**

PREKID LOPERAMIDA

BOL

SPAZMOLITICI

FODMAPS

*INHIBITORI PREUZIMANJA
SEROTONINA/ TCA*

PSIHOLOŠKA TERAPIJA

PROBIOTICI

Hronična opstipacija

Primarna (idiopatska,funkcionalna)

Sekunadrna(organska)

- Način života i ishrane- **najčešći uzrok**
- Metaboličke bolesti(hipotireoza, DM)
- Neuromuskularne bolesti(Parkinsonova bolest, multipla skleroza, Hirshprungova bolest)
- Kolagenoze(sklerodermija)
- Lekovi(opijati, antiepileptici,blokatori Ca kanala, diuretici,antiholinergici)
- Stenoze kolona(maligne i benigne)

Funkcionalna opstipacija-Rome IV kriterijumi, 2 ili više

- Naprezanje tokom više od jedne četvrtine (25%) defekacije
- Brabonjasta ili tvrda stolica (Bristol skala 1 ili 2) više od jedna četvrtina (25%) defekacije
- Osećaj nepotpune ispražnjenosti tokom defekacije tokom više od jedne četvrtine (25%) defekacije
- Senzacija anorektalne opstrukcije / blokade tokom više od jedne četvrtine (25%) defekacije
- Manuelni manevri za olakšanje defekacije tokom više od jedne četvrtine (25%)

defekacije (kao što su digitalna evakuacija)

- Manje od 3 spontana pražnjenja creva nedeljno
- Kašaste stolice retko prisutne bez upotrebe laksativa
- Nedovoljni kriterijumi za IBS

Kriterijumi ispunjeni u poslednja 3 meseca sa početkom simptoma najmanje 6 meseci pre postavljanja dijagnoze

Funkcionalna opstipacija

- Opstipacija sa normalnim vremenom tranzita

Najčešća, normalan broj stolica, ali prisutne tegobe, slična IBS-C

- Opstipacija sa usporenim vremenom tranzita

Kod žena, smanjen broj stolica, "lenja creva"

- Poremećaj poda male karlice

Poteškoće sa izbacivanjem stolice iz rektuma, poremećaj analnog sfinktera

Epidemiologija hronične opstipacije

- Globalna prevalenca prosečno 14%
- Najčešći simptom u primarnoj zdrav.zaštiti
- Stariji od 60 godina
- Žene 2x češće
- Siromašna društva

Hronična opstipacija u svakodnevnoj kliničkoj praksi

- Prevalenca je sigurno veća, jer se mnogi pacijenti leče sami
- U Srbiji visoka prevalenca- laksativi najprodavaniji lekovi!
- Hronična opstipacija se razlikuje od IBS-C po postojanju bolova u IBS-C!
- Alarmni simptomi- uputiti pacijenta gastroenterologu!

Terapija hronične opstipacije

- Veoma često terapija bezuspešna, kod dugotrajne opstipacije
 - Životne navike
 - Ishrana
 - Više tečnosti
 - Više fizičke aktivnosti

Optimalni dnevni unos biljnih vlakana 25-30g

Hronična opstipacija- medikamenti

1.Laksativi

- **zapreminski**
- osmotski
- nadražajni

2.Prokinetici(domperidon, prucaloprid)

3.Novi medikamenti (lubiproston, linaclohid)

Terapija hronične opstipacije preporuke

1. Ishrana, unos tečnosti, fizička aktivnost
2. Zapreminski laksativi
3. Ostali laksativi
4. Ostali lekovi

Izbegavati primarnu primenu nadražajnih laksativa I lekova koje još uspore crevno pražnjenje!!!

Terapija hronične opstipacije preporuke

Zapreminski laksativ: *Plantago ovata* (Psylium)

Imitira normalnu crevnu peristaltiku:

- u crevima vezuje vodu, bubri, formira hidrofilnu sluz
- razmekšava stolicu
- povećava zapreminu crevnog sadržaja
- predstavlja fiziološki stimulans za normalan rad creva

Plantago ovata(psylum)

- Doza od 5g/ kesici
- Prijatna aroma
- Plantago ovata u kombinaciji sa probiotskim sojem *Bacillus subtilis* dodatno ubrzava peristaltiku deluje na povećanje nivoa sekretornog antitela IgA
- Primenjuje se bez vremenskog ograničenja
- 2-3 kesice/dan uz čašu vode
- Mogućnost primene kod trudnica i dojilja

Plantago ovata(Psylium)

- Siguran lek, bez značajnih neželjenih dejstava
- Može se primenjivati kod pacijenata sa anorektalnim bolestima(hemoroidi, perianalne fisure...)
- Može se kombinovati sa drugim lekovima za opstipaciju

HVALA NA PAŽNJI 😊